«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ'. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1934 | Ἀριθ. 1120

Ἐπίκαιρα.

ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΕΤΟΣ

Ἀπὸ χθὲς ἕνας ἀριθμὸς κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν καὶ ἐκυριάρχησεν εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς σχέσεις μας. Ὁ ἀριθμὸς 1934, ὁ ὁποῖος καθ' ἑαυτὸν δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἁπλῆν παράθεσιν τεσσάρων ἀραβικῶν στοιχείων. Καὶ ὅμως πολλάκις οἱ ξηροὶ ἀριθμοὶ ἐκφράζουν βαθεῖαν ἔννοιαν καὶ ἀντιπροσωπεύουν σημαντικώτατα γεγονότα. Περισσότερον δὲ ἀπὸ ὅλους ὁ ἀριθμὸς 1934. Διότι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀπηχεῖ καθ' ὅλον τὸν κόσμον τὸ ὄνομα **Ἰησοῦς**, τὸ ὄνομα Σωτήρ.

Τοῦτο τὸ ὄνομα κατέβη ἐκ τῶν οὐρανῶν μαζῇ μὲ τὸ πρόσωπον ποὺ τὸ ἔλαβε, διὰ νὰ σώζῃ ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ ν' ἀνανεώνῃ, ὄχι ἁπλῶς ἔτη καὶ ἀριθμούς, ἀλλὰ πρόσωπα, ἀνθρώπους, κόσμον ὁλόκληρον. Ὅταν πρώτην φορὰν ὁ ἔκτακτος ἐκεῖνος ἀγγελιαφόρος τοῦ Βασιλέως τῶν οὐρανῶν, ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ, εὐηγγελίζετο εἰς τὴν Παρθένον τὴν ἐξ αὐτῆς γέννησιν τοῦ Κυρίου, τὴν εἰδοποίησε σαφῶς: «καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν», ὁ ὁποῖος «βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος». Καὶ ὅταν μετ' ὀλίγους μῆνας ἀνήγγειλε τὸ αὐτὸ μέγα γεγονὸς εἰς τὸν μνήστορα Ἰωσήφ, «καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν», προσέθεσεν· ἡρμήνευσε δὲ ὁ ἴδιος θεόπεμπτος ἀρχάγγελος τὴν βαθεῖαν σημασίαν τοῦ ὀνόματος: «αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν». Διὰ τρίτην φοράν, καὶ ἀκόμη σαφέστερον, ὅταν ἐγεννήθη πλέον εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον προανήγγειλεν, «ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι χαρὰν μεγάλην», ἐφώναξε πρὸς τοὺς ποιμένας, περιλαμπόμενος ἀπὸ θείαν δόξαν ὁ ἄγγελος, «ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον **Σωτήρ**, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος». Καὶ τὴν ὀγδόην ἀπὸ τῆς γεννήσεώς Του ἡμέραν, «ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου», βεβαιώνει ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστής.

Ἀφ' ὅτου λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦτο ἠκούσθη καὶ ὁ φέρων τὸ ὄνομα Σωτὴρ ἐν σαρκὶ ἐφανερώθη καὶ ἡ χθεσινὴ ἑορτὴ τῶν ὀνομαστηρίων Του καθιερώθη, ἔκτοτε νέα σωτήριος καὶ ἁγιαστικὴ περίοδος ἐγκαινιάσθη καὶ νέα ἀριθμητικὴ τοῦ χρόνου μονὰς εἰς ὅλον τὸν πολιτισμένον κόσμον ἐφυτεύθη. Ἀπὸ ταύτης πλέον τὰ ἔτη ἀριθμοῦνται καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ὀνομαστηρίου ἡμέρας τοῦ Σωτῆρος σωτήριον ἔτος 1934.

***

Πράγματι. Ἀφ' ὅτου τὸ ὄνομα τοῦτο ἠκούσθη εἰς τὸν κόσμον, ἀφ' ὅτου ὁ φέρων τὸ ὄνομα τοῦτο Κύριος ἀπέδειξε πληρεστάτην τὴν σημασίαν του εἰς τὰ πράγματα, διότι ἔγινεν «ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας» καὶ «παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν»—αὐταὶ εἶναι ἐκφράσεις τοῦ θεοπνεύστου ἀποστόλου Παύλου, ποὺ διατυπώνει τὴν ἀλήθειαν κατόπιν τῶν γεγονότων—ἔκτοτε δὲν ὑπῆρξε πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς σχέσιν μὲ τὸν Ἰησοῦν, τὸν Σωτῆρα, καὶ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐξηυγενίσθη, νὰ μὴ ἐδοξάσθη, νὰ μὴ ἡγιάσθη.

Τὰ κοινότερα πράγματα τοῦ βίου μας ἔλαβαν νέαν, ὑψηλήν, ἁγίαν ἔννοιαν καὶ εὐγένειαν, ἀφ' ὅτου τὰ ἐχρησιμοποίησεν ὁ Σωτήρ, διότι τοιαύτην χάριν μετέδωκεν εἰς αὐτά. Ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς ὡς νήπιον ἐτέθη εἰς τὴν ἀγκάλην μητρὸς καὶ ἐτοποθετήθη ἐπάνω εἰς τὴν καρδίαν γυναικός—τῆς Παρθένου Μαρίας—ἔκτοτε ἐξυψώθη ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν ἐξευτελιστικὴν κατάστασιν τοῦ ὑπανθρώπου εἰς προσωπικότητα ἠθικῶς ἴσην πρὸς ἄνδρα. Ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς εἰργάσθη τὸ χειρωνακτικὸν ἔργον τοῦ τέκτονος—τοῦ ξυλουργοῦ—ἔκτοτε ὁ κόπος τοῦ ἐργάτου, τοῦ τεχνίτου, τοῦ ἐπαγγελματίου, ἔγινεν ἐντιμότερος, συμπαθέστερος, εὐγενέστερος. Ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς μὲ τόσην συγκατάβασιν ἐδέχετο τὰ παιδάκια, καὶ μὲ τόσην τρυφερότητα ἐνηγκαλίζετο καὶ ηὐλόγει τὰ νήπια, ἔκτοτε ἡ παιδικὴ ἡλικία περιεβλήθη μὲ τὸν ἀκτινωτὸν φωτοστέφανον, τὸ παιδὶ ἀποκατεστάθη εἰς τὴν καρδιὰ τῶν γονέων, τῆς οἰκογενείας, πάσης πολιτισμένης κοινωνίας. Μόνον δὲ ἐποχαὶ ἠθικῆς καταπτώσεως—ὅπως ἡ τρέχουσα—τὸ περιφρονοῦν καὶ πάλιν εἴτε μὲ τὴν ἀποφυγὴν τῆς τεκνογονίας, εἴτε μὲ τὴν παραμέλησιν τῆς χριστιανικῆς παιδαγωγίας.

Ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς, ὁ Σωτήρ, ἐδιώχθη καὶ ὑβρίσθη καὶ ἔπιε μέχρι ρανίδος τὸ ποτήριον τοῦ πόνου καὶ τῆς φρίκης τοῦ σταυροῦ, ἔκτοτε κάθε θλῖψις καὶ πόνος καὶ σταυρὸς ἔχουν τὸ βάλσαμόν των, ποὺ μεταγγίζεται εἰς τὰς καρδίας τὰς πονεμένας ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἔχουν μαζῇ των τὴν θείαν δύναμιν τῆς ὑπομονῆς, ποὺ μεταδίδεται ἀπὸ τὸ ὄνομα

τοῦτο. Ἀφ' ὅτου ὁ Σωτὴρ ἐκαρφώθη ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν, τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ ἀπεριγράπτου πόνου, τὸ σύμβολον τῆς αἰσχύνης καὶ τῆς κατάρας, μετεμορφώθη ἔκτοτε εἰς ἔμβλημα τῶν προσφιλεστέρων εἰς τὴν χριστιανικὴν καρδίαν καὶ τῶν ἁγιωτέρων εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν πραγμάτων.

Καὶ ὄχι μόνον πράγματα, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς σχέσιν, ἀλλὰ καὶ πρόσωπα—πρὸ παντὸς πρόσωπα—μετεμορφώθησαν καὶ ἐξηυγενίσθησαν καὶ ἐξηγιάσθησαν. Ἀφ' ὅτου ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη τὰ δάκρυα τῆς μετανοούσης ἁμαρτωλῆς γυναικός, ἐκείνη μὲν ἔγινε νέος ἄνθρωπος, ἡ δὲ μετάνοιά της ἔγινεν ἡ ἱερωτέρα καὶ σημαντικωτέρα πρᾶξις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἀφ' ὅτου ἤνοιξεν ἡ σχέσις μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο—ὄχι ἁπλῶς μὲ τὸ ὄνομα, ἀλλὰ μὲ τὸ πρόσωπον ποὺ ἔφερε τὸ ὄνομα, μὲ τὸν Σωτῆρα—ψαράδες μετεβλήθησαν εἰς ἀποστόλους, τελῶναι εἰς εὐαγγελιστάς, ὁ φανατικὸς διώκτης Σαῦλος εἰς ἀφωσιωμένον καὶ μέγαν ἀπόστολον Παῦλον· οἱ σκοτισμένοι εἰς φωτισμένους, οἱ εἰδωλολάτραι εἰς γνησίους τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ λάτρας· οἱ ἀβοήθητοι καὶ ἀπηλπισμένοι ἀπὸ ἀνθρωπίνην προστασίαν εἰς ἰσχυροὺς καὶ εὐέλπιδας—ὥστε νὰ βεβαιώνουν: «πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ»—οἱ βάρβαροι καὶ ἄγριοι εἰς ἡμέρους καὶ πολιτισμένους, οἱ πονηροὶ καὶ διεφθαρμένοι εἰς ἀθώους καὶ σώφρονας, οἱ μεγάλοι ἁμαρτωλοὶ εἰς μεγάλους ἁγίους!

Ἐφ' ὅσον δὲ θὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωπος καὶ ἁμαρτία—ἄρα δὲ ἀνάγκη σωτῆρος καὶ σωτηρίας—ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν καρδίαι πληγωμέναι, θάλαμοι ἀσθενῶν καὶ νεκροκράββατα, τόσον τὸ ὄνομα Ἰησοῦς—Σωτήρ—θὰ ἀκτινοβολῇ δύναμιν. Δύναμιν ποικίλην, συγχωροῦσαν καὶ σώζουσαν, παρηγοροῦσαν καὶ στηρίζουσαν, ἐξαγνίζουσαν καὶ ἁγιάζουσαν, μεταβάλλουσαν κάθε ἔτος εἰς σωτήριον ἔτος. Διότι εἰς κάθε ἔτος, ποὺ θὰ ἀναγγέλλῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Σωτῆρος ἐτῶν, καὶ ὅπου ὑπάρχουν πιστοὶ ἐπικαλούμενοι τὸν Σωτῆρα, διὰ νὰ ἐπέμβῃ καὶ διευθετήσῃ πᾶσαν τῆς ζωῆς των ὑπόθεσιν, ἀνάγκην, περιπέτειαν, πάντοτε ἡ αὐτὴ θὰ ἐκπέμπεται ἀπὸ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς δύναμις καὶ χάρις, ἡ ὁποία εἰς τὸ παρελθὸν ἐνίσχυσεν, ἐθεράπευσεν, ἀνεγέννησεν, ἐξηγίασε, καὶ ἡ ὁποία θὰ προσθέτῃ νέον σωτήριον ἔτος. Εἰς κάθε ἔτος ἡ γῆ θὰ στέλλῃ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἁγίους, ὡς τὴν εὐγενεστέραν καρποφορίαν καὶ ἀπαρχὴν καὶ βεβαίωσιν, ὅτι καὶ τοῦτο ὑπῆρξε σωτήριον ἔτος!

***

Σωτήριον ἔτος, λοιπόν, καὶ τὸ νέον ἔτος, ποὺ ἤρχισε χθές; Ὦ! μὴ ἀμφιβάλλῃς, ἀγαπητέ μου ἀναγνῶστα. Παρὰ πᾶσαν τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν προσβολήν, ποὺ προσεπάθησεν ἡ παραστρατημένη ἐποχή μας νὰ δώσῃ εἰς τὸ ὄνομα Ἰησοῦς· παρ' ὅλην τὴν διεστραμμένην στροφὴν μεγάλου μέρους τῆς ἀνθρωπότητος εἰς νέους θεοὺς καὶ νέα εἴδωλα, ἐξακολουθεῖ καὶ μόνον τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τούτου ν' ἀποτελῇ διὰ μυριάδας ἀνθρώπων τὴν πλέον χαρμόσυνον τῆς ψυχῆς των μελῳδίαν. Ἐξακολουθεῖ καὶ μόνον τὸ θέαμα τοῦ μονογράμματος Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ διεγείρῃ εἰς τὰς εὐγενεστέρας καρδίας τὰ ἱερώτερα αἰσθήματα· νὰ μεταδίδῃ εἰς πονεμένας ὑπάρξεις βαλσαμικὰς παρηγορίας· νὰ ἀνασταίνῃ εἰς βαρυθυμούσας ψυχὰς τὰς θετικωτέρας ἐλπίδας· νὰ ἐργάζεται τὸ αὐτὸ ἔργον τῆς σωτηρίας, ποὺ εἰργάζετο ὁ φέρων τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅταν περιώδευεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὡς Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος.

Σωτήριον ἔτος. Δὲν εὑρίσκομεν—οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃ κανεὶς—ἄλλην εὐχὴν πολυτιμοτέραν, ἐκφραστικὴν τῆς ἀληθινῆς εὐτυχίας, διὰ νὰ σοῦ εὐχηθῶμεν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, φίλε ἀναγνῶστα, εἰμὴ νὰ ἀποβῇ σωτήριον ἔτος. Ἐὰν μὲν δὲν ἐγνώρισες ἀκόμη τὸν Ἰησοῦν ὡς Σωτῆρά σου, εὐχόμεθα νὰ ἀπολαύσῃς ἀνυπερθέτως κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος τὴν ἀνεκτίμητον δωρεὰν τῆς σωτηρίας, διὰ νὰ σημειωθῇ εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῆς ζωῆς σου ὡς σωτήριον ἔτος. Ἐὰν Τὸν ἐγνώρισες, εὐχόμεθα νὰ προαχθῇς κατὰ τὸ νέον ἔτος εἰς σωτήριον χάριν, διότι πᾶν ἔτος δύναται νὰ εἶναι περισσότερον τῶν προηγουμένων σωτήριον, ὅταν ὁ ἐν τῇ σωτηρίᾳ βαδίζων προάγεται εἰς ἀρετὴν καὶ προχωρῇ, «προσδεχόμενος τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὅλοι δὲ μαζῇ ἂς εὐχηθῶμεν, ἵνα ἐκ τῆς σημερινῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῆς ἀγωνίας ἡ ἀνθρωπότης ζητήσῃ τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τὸν μοναδικὸν Σωτῆρα. Ὅ,τι ἴσχυε κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ποὺ ἐκηρύχθη ἡ σωτηρία πρὸ 1933 ἐτῶν: «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία, οὔτε ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ ἡμᾶς σωθῆναι», εἰμὴ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὸ νέον σωτήριον ἔτος 1934.

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Α' ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

5. «Ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως».

Διότι γίνεται ἅγιον διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς προσευχῆς.

«Ἁγιάζεται γάρ». Δὲν εἶνε ἀπόβλητον, διότι ἁγιάζεται. Γίνεται ἅγιον. Τὸ φαγητὸν καθ' ἑαυτὸ ὑπὸ ἔποψιν ἠθικὴν οὔτε ἅγιον εἶνε οὔτε ἀκάθαρτον. Ἡ προσευχὴ ὅμως καὶ ἡ εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν ἡ ἐπὶ τῇ μεταλήψει τοῦ φαγητοῦ τούτου γινομένη, ἀναβιβάζει τὴν τροφὴν εἰς ἀνωτέραν πνευματικὴν σφαῖραν. Τὸ φαγητὸν καθ' ἑαυτὸ δὲν εἶνε ἀκάθαρτον. Καθίσταται ὅμως τοιοῦτον ὑπὸ τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως ἢ ὑπὸ τῆς παραλείψεως εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν.

«διὰ λόγου Θεοῦ». Κατά τινας ἑρμηνευτὰς τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν γενομένην κατὰ τὴν δημιουργίαν, κατὰ τὰ ἐν Γενέσ. α' 22 καὶ 28 περιστατικά. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος ἐνταῦθα δὲν ὁμι-

λεῖ περὶ πράξεως γενομένης εἰς τὸ παρελθόν, καὶ δὴ εἰς ἀπώτατον τοιοῦτον, ἀλλὰ περὶ παρούσης πράξεως (ἁγιάζεται). Πιθανώτερον φαίνεται, ὅτι ὁ ἀπόστολος ἔχει ὑπ' ὄψει προσευχὴν ἐξ ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς Π. Διαθήκης συντεταγμένην, καὶ ἥτις ἀπηγγέλλετο πρὸ τοῦ φαγητοῦ. «Λόγον Θεοῦ» λοιπὸν ἐννοεῖ τὸν ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ θεόπνευστον λόγον, τοὺς ὕμνους καὶ τὰς ἐπικλήσεις τὰς ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς εἰλημμένας καὶ ὡς εὐχαριστήριον προσευχὴν χρησιμοποιουμένας πρὸ τοῦ φαγητοῦ. Δύναται ὅμως νὰ ἑρμηνευθῇ: διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

6. «Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας, ᾗ παρηκολούθηκας».

Ταῦτα ἐκθέτων συμβουλευτικῶς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς θὰ εἶσαι καλὸς διάκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τρεφόμενος πνευματικῶς μὲ τοὺς λόγους τῆς πίστεως καὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν μετ' ἐπιμελείας πολλῆς ἔχεις παρακολουθήσει.

Ἀπὸ τοῦ στίχου τούτου μέχρι τέλους τοῦ κεφαλαίου παρέχει ὁ ἀπόστολος ὁδηγίας εἰς τὸν Τιμόθεον, περὶ τοῦ ποῖός τις πρέπει νὰ εἶνε οὗτος ἐν τῇ διδασκαλίᾳ του καὶ τῇ συμπεριφορᾷ του κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ψευδοδιδασκάλους. Τὸ σύνολον τῶν ὁδηγιῶν τούτων συμπεριλαμβάνεται ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ τοῦ κεφαλαίου. ***«ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ».***

«Ταῦτα». «Ποῖα; Ἅπερ εἶπεν, ὅτι τὸ μυστήριον μέγα ἐστίν, ὅτι τὸ τούτων ἀπέχεσθαι δαιμόνιόν ἐστιν, ὅτι διὰ λόγου καὶ ἐντεύξεως Θεοῦ τὰ βρώματα καθαρίζεται» (Χρυσόστ.). Ἐννοεῖ κυρίως τὸ περιεχόμενον τῶν στίχων 3—5.

«ὑποτιθέμενος». Δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ κατὰ δύο τρόπους: Ἢ «ὡς συμβουλεύων ταῦτα ὑποτίθεσο καὶ τοὺς λόγους ἀνακίνει τοὺς περὶ πίστεως» (Χρυσόστ.). Ἢ ὡς θεμέλιον θέτε ὑποκάτω, δίδασκε ὡς ἄλλο θεμέλιον χρησιμοποιῶν εἰς τὴν πνευματικὴν ἐποικοδόμησιν τῶν πιστῶν τὰς ἀληθείας, περὶ τῶν ὁποίων σοῦ ἔγραψα.

«τοῖς ἀδελφοῖς». Ἡ μεταφορὰ τοῦ οἴκου, τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ὡς οἰκογενείας θείας, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀποστόλου.

«καλὸς ἔσῃ διάκονος». Τὸ «διάκονος» ἐνταῦθα εὕρηται εἰς γενικὴν ἔννοιαν σημαῖνον οὐχὶ τὸν κληρικὸν τὸν κατέχοντα τὸν βαθμὸν τῆς διακονίας, ὡς ἀνωτέρω (γ' 8), ἀλλὰ γενικῶς τὸν ὑπηρέτην καὶ λειτουργὸν τοῦ Κυρίου.

«ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως». «Ἐντρεφόμενος, φησί, τὸ διηνεκὲς τῆς εἰς τὰ τοιαῦτα προσοχῆς δηλῶν. Μηρυκώμενος, συνεχῶς τὰ αὐτὰ στρέφων, ἀεὶ τὰ αὐτὰ μελετῶν» (Χρυσόστ.).

«τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας». Οἱ περὶ πίστεως λόγοι καὶ ἡ καλὴ διδασκαλία, τὴν ὁποίαν ἀλλαχοῦ ὀνομάζει ὑγιαίνουσαν, ὑπῆρξαν ἡ πνευματικὴ τροφὴ τοῦ Τιμοθέου.

«παρηκολούθηκας». Συνδυάζει τὰς ἐννοίας τῆς κατανοήσεως καὶ τῆς μετὰ σταθερότητος ἐφαρμογῆς. Μετὰ προσοχῆς πολλῆς καὶ ἐπιμελείας ἤκουσες τὴν καλὴν διδασκαλίαν καὶ κατέγινες εἰς αὐτὴν ἐπιμένων πάντοτε καὶ νὰ ἐφαρμόζῃς ταύτην εἰς τὸν βίον σου.

(Ἀκολουθεῖ)

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

Η ΤΡΙΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Ἀφοῦ ὁ Θεὸς μὲ τὴν πρώτην Του ἐντολὴν ἐγνώρισε τὸν Ἑαυτόν Του ὡς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἀπηγόρευσε μὲ τὴν δευτέραν ἐντολὴν κάθε κατασκευὴν καὶ κάθε προσκύνησιν ὁποιουδήποτε εἰδώλου, ἔρχεται τώρα μὲ τὴν τρίτην Του ἐντολὴν νὰ ἐπιβάλῃ σεβασμὸν καὶ εὐλάβειαν διὰ τὸ Ὄνομά Του εἰς ἐκείνους, ποὺ Τὸν γνωρίζουν καὶ τὸν λατρεύουν, χωρὶς νὰ προσέχουν διόλου εἰς τοὺς ξένους καὶ ψευδεῖς θεούς. «Οὐ λήψει τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ, λέγει· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ» (Ἐξόδ. κ' 7).

Ἂν μὲ ἀναγνωρίζῃς ὡς Θεόν σου καὶ μάλιστα ὡς τὸν μόνον Θεόν σου καὶ Κύριόν σου, δεῖξέ μου λοιπόν, ἄνθρωπε, καὶ τὴν εὐλάβειάν σου καὶ τὸν σεβασμόν σου καὶ τὸν φόβον σου, λέγει ὁ Κύριος. Περιφρονεῖς τὸν μεγαλείτερόν σου καὶ δυνατώτερόν σου; Ὑβρίζεις τὸν προϊστάμενόν σου καὶ αὐθέντην σου; Ἀπὸ κάθε ἄλλον μεγαλείτερος καὶ δυνατώτερος εἶμαι Ἐγώ, λέγει ὁ Κύριος. Ἀπὸ κάθε ἄλλον σὲ ὁρίζω Ἐγὼ περισσότερον καὶ εἶμαι Ἐγὼ Κύριός σου. Ἐνθυμοῦ λοιπὸν πάντοτε τὴν ἀπέναντί Μου θέσιν σου. Μὴ ξεχάνῃς, τί εἶμαι γιὰ σέ. Συναισθάνου πάντοτε, ὅτι εἶσαι δοῦλός Μου καὶ ὑποτελής Μου. Καὶ ὅταν ἔχῃς τὴν συναίσθησιν αὐτὴν πάντοτε ζωντανὴν καὶ ζωηράν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ περιφρονήσῃς οὔτε Ἐμέ, οὔτε τὸ Ὄνομά Μου. Ἀλλ' ὁσάκις πρόκειται καὶ τὸ Ὄνομά Μου ἀκόμη νὰ προφέρῃς μὲ τὰ χείλη σου καὶ μὲ τὴν γλῶσσάν σου, θὰ πράττῃς τοῦτο μὲ τὴν πρέπουσαν καὶ ὀφειλομένην εὐλάβειαν. Δι' αὐτὸ λοιπὸν σοῦ ἀπαγορεύω ρητῶς καὶ ὡρισμένως νὰ λαμβάνῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.

Ὦ! ναί· ἐκεῖνοι ποὺ δὲν προφέρουν τὸ ὑπεράγιον Ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὲ εὐλάβειαν καὶ μὲ σεβασμόν, δὲν αἰσθάνθηκαν ἀκόμη εἰς τὰ βάθη των, τί θὰ εἴπῃ καὶ τί εἶνε ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. Δὲν αἰσθάνθηκαν ἀκόμη, πόσον μεγάλος εἶνε ὁ Θεὸς καὶ πόσον μικροὶ εἶνε ἐμπρός Του αὐτοί. Δὲν ἔχουν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς των ἀνοικτὰ διὰ νὰ ἴδουν, ἔστω καὶ ἀμυδρῶς, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ φαντάζονται, ὅτι μποροῦν νὰ παίξουν μαζί Του καὶ ὅτι μποροῦν νὰ συμπεριφερθοῦν ἀπέναντί Του ὡς πρὸς κάποιον, ποὺ εἶνε ὅμοιός των ἢ καὶ κατώτερός των! Μὲ ἄλλα λόγια οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶνε ξένοι πρὸς τὴν ἀληθινὴν εὐσέβειαν καὶ εὐλάβειαν. Καὶ εἰμπορεῖ μὲ τὰ χείλη νὰ ὁμολογοῦν τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ μέσα τους ἡ καρδιά τους δὲν Τὸν εὐλαβεῖται, οὔτε αἰσθάνθηκεν ἀκόμη τὸ μεγαλεῖόν Του καὶ τὴν δόξαν.

Δὲν τὸ καταλαβαίνεις, ἀδελφέ μου; Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει σῶμα ὑλικόν, γιὰ νὰ Τὸν ἴδῃς καὶ νὰ προσηκωθῇς ἐμπρός Του καὶ νὰ Τὸν καλοσορίσῃς καὶ νὰ Τοῦ ἀποδώσῃς τὴν ὀφειλομένην τιμήν, ὅταν Τὸν ἀπαντήσῃς, ἢ ὅταν Τὸν ἴδῃς νὰ περνᾷ ἀπὸ ἐμπρός σου. Εἶνε ἀόρατος καὶ δὲν Τὸν βλέπεις, μολονότι εἶνε πάντα ἐμπρός σου. Τὴν τιμὴν λοιπὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν, ποὺ Τοῦ χρεωστεῖς, ἀφοῦ δὲν εἰμπορεῖς νὰ ἴδῃς

αὐτὸ τὸ Πρόσωπόν Του, ἀπόδοσέ την εἰς τὸ Ὄνομά Του. Πρόφερέ τε πάντοτε μὲ εὐλάβειαν καὶ μὲ φόβον. Φρόντιζε, ὅταν τὸ ἀπαγγέλλῃς, καὶ τὸ στόμα σου καὶ τὰ αὐτιά ἐκείνων ποὺ τὸ ἀκοῦν, νὰ ἁγιάζωνται μὲ αὐτό. Δεῖξε μὲ τὴν εὐλαβῆ σου διάθεσιν, ὅτι συναισθάνεσαι βαθειά, ποιὸς εἶνε Ἐκεῖνος, τὸν Ὁποῖον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὀνομάζεις. Δεῖξε, ὅτι Τὸν ἀναγνωρίζεις ὡς Κύριόν σου, ὡς Θεόν σου, ὡς Εὐεργέτην σου, ὡς Κυρίαρχόν σου. Ἀπόδειξε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε Πρόσωπον, ποὺ Τὸ φοβεῖσαι καὶ Τὸ ἀγαπᾷς μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν καὶ μὲ ὅλην σου τὴν ψυχήν.

Ὦ! ναί· μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν. Τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι εἰς κάθε στιγμὴν θὰ εἶσαι πρόθυμος καὶ ἕτοιμος νὰ Τοῦ δείξῃς τὴν εὐλάβειάν σου, τὴν ὑποταγήν σου, τὴν λατρείαν σου, τὴν ἀγάπην σου. Εἰς κάθε στιγμήν. Ὄχι μόνον ὅταν εἶσαι εἰς τὸν ναόν Του, ἀλλὰ καὶ ὅταν εὑρίσκεσαι εἰς τὸν δρόμον καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν σου. Ὄχι μόνον ὅταν προσεύχεσαι καὶ συμμετέχῃς τῆς κοινῆς λατρείας, ἀλλὰ καὶ ὅταν συζητῆς ἔξω τοῦ ναοῦ καὶ ὁ λόγος τὸ φέρνῃ νὰ μεταχειρισθῆς τὸ ἅγιον Ὄνομά Του. Ἐὰν καὶ τότε θυμηθῆς τὸ καθῆκον τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου, ποὺ ὀφείλεις εἰς τὸν Θεόν, τότε σημαίνει, ὅτι πραγματικὰ Τὸν σέβεσαι καὶ εἰς τὰ σωστὰ Τὸν εὐλαβεῖσαι.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΑΡΧΕΓΟΝΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Α'. Ἡ ἀρχὴ τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἴπομεν ἤδη, ὅτι ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ἀΐδιος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀναμφισβητήτως ὑπῆρξεν ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἐπὶ τῆς γῆς συνθῆκαι ἦσαν τοιαῦται, ὥστε καθίστατο πάντῃ ἀδύνατος ἡ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀνάπτυξις καὶ διατήρησις τῆς ζωῆς.

Πράγματι, ὄχι μόνον αἱ ἡφαιστειογενεῖς ἐκρήξεις τῆς σήμερον καὶ τὰ ἄλλα φαινόμενα τὰ ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν μαρτυροῦντα περὶ τῆς εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς ἐγκρυπτομένης μεγάλης θερμοκρασίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ σύστασις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς πείθουσιν ἡμᾶς ἀδιστάκτως, ὅτι ὁλόκληρος ὁ πλανήτης μας κατὰ τὴν πρωταρχικὴν περίοδον τῆς διαμορφώσεως αὐτοῦ ἦτο τετηγμένος διατελῶν εἰς κατάστασιν ρευστὴν καὶ διάπυρον ὑπὸ θερμοκρασίαν πλέον τῶν 3000 βαθμῶν. Τὰ λεγόμενα πυριγενῆ πετρώματα, ἅτινα ἄλλοτε μὲν ἀπετέλεσαν πρῶτον τὸν φλοιὸν καὶ τὸ ἀρχέγονον ἔδαφος τὸ ἀποψυγὲν περὶ τὴν διάπυρον ἐκείνην σφαῖραν, ἤδη δὲ ἀποτελοῦσι τὸ ὑπέδαφος ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου, ὅμοια πανταχοῦ κατὰ τὴν σύστασιν ὄχι μόνον πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ σήμερον ἐξ ἡφαιστειογενῶν ἐκρήξεων καὶ ἐκ τῆς ἀποψύξεως τῶν λαβῶν τῶν ἡφαιστείων σχηματιζόμενα, μαρτυροῦσιν ἀκριβῶς, ὅτι ἡ γῆ ἄλλοτε ἦτο ἀπέραντόν τι ἡφαίστειον, κάμινός τις ἄνευ ὁρίων, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκόχλαζον πάντα τὰ στοιχεῖα αὐτῆς εἰς ρευστὴν καὶ τετηγμένην κατάστασιν. Ὑπὸ τὴν θερμοκρασίαν ταύτην τὰ σήμερον ὡς ὑγρὰ ἢ ὡς μέταλλα γνωστὰ ὑλικὰ σώματα καὶ στοιχεῖα εἶχον ἀεροποιηθῆ, ἐδημιουργεῖτο δ' οὕτω ὄχι μόνον ἀτμόσφαιρα ἀποπνικτική, ἀλλὰ καὶ ἐκτάκτως πυκνὴ ὑπὸ τὴν κολοσσιαίαν πίεσιν τῶν τριακοσίων ἀτμοσφαιρῶν. Πῶς ἦτο δυνατὸν ἐν μέσῳ τῆς καμίνου ταύτης νὰ ὑπάρξῃ ἡ ζωή; Καὶ πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ ζωϊκός τις ὀργανισμὸς ἢ σπερμάτιόν τι ὑπὸ τὴν κολοσσιαίαν αὐτὴν θερμοκρασίαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ τὰ πλέον συμπαγῆ μέταλλα καὶ οἱ πλέον σκληροὶ βράχοι ἐτήκοντο ἢ καὶ ἠεροποιοῦντο;

Ἔπειτα ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν θεωρίαν τοῦ Laplace καὶ τοῦ de Faye, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γῆ προῆλθεν ἐξ ἡλιακοῦ τινος νεφελώματος, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ διάφορα ἄτομα τῆς ὕλης ἦσαν διακεχυμένα καὶ διὰ τῆς βαθμιαίας καὶ βραδείας συμπυκνώσεως αὐτῶν παρήχθη κατ' ὀλίγον ἡ διάπυρος ἐκείνη καὶ ρευστὴ σφαῖρα, ἥτις βαθμηδὸν ἀποψυχομένη παρήγαγε τὴν σημερινὴν μορφὴν τῆς γῆς, καὶ πάλιν ἔχομεν ἕνα ἐπὶ πλέον λόγον νὰ ἀποδεχώμεθα, ὅτι οἱ ζῶντες ὀργανισμοί, οἵτινες προϋποθέτουσι ποικίλας συνθέσεις ὑλικῶν στοιχείων, ὑπῆρξεν ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρχωσι. Τὸ νεφέλωμα τοῦτο τὸ πρωταρχικὸν πρέπει κατὰ τὰς θεωρίας ταύτας νὰ ἦτο ἀραιότατον καὶ δισεκατομμυριάκις ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος(1)! Ἡ τοσοῦτον λοιπὸν ἀραιὰ ὕλη, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ παρέχῃ ἔδαφος πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ζωῆς;

Εἶνε λοιπὸν ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἐν τῇ περιόδῳ τῆς πρωτογόνου διαμορφώσεως τοῦ πλανήτου μας ζωὴ ἐπ' αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχε καὶ ὅτι μόνον, ὅταν αἱ ἐπὶ τῆς γῆς συνθῆκαι διὰ τῆς βαθμιαίας καταψύξεως αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν μεταβολῶν, αἵτινες ἐπηκολούθησαν, κατέστησαν εὐμενεῖς καὶ εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ζωήν, μόνον τότε ἀνεφάνη ἐπ' αὐτῆς ἡ ζωή. Ἄλλως τε αἱ ἐπιστῆμαι τῆς Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας προώδευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ διακριβῶσι μετὰ πάσης σχεδὸν βεβαιότητος τὰς περιόδους, καθ' ἃς ἐσημειοῦντο αἱ διαδοχικαὶ ἐμφανίσεις τῶν κυριωτέρων τῆς ζωῆς διακλαδώσεων, νὰ ὑπολογίζωσι δέ, καθ' ὅσον εἶνε δυνατὸν ἀνθρωπίνως καὶ μετὰ πάροδον τοσούτων αἰώνων, τὸν ἀριθμὸν τῶν χιλιετηρίδων, εἰς τὰς ὁποίας ἀνέρχεται ἡ ἡλικία τῆς γηΐνης ζωῆς.

Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γεννᾶται τὸ ζήτημα, ποῦ ὀφείλεται ἡ πρώτη τῆς ζωῆς γένεσις; Πῶς ἡ ζωὴ ἐγεννήθη ἐν μέσῳ τῆς νεκρᾶς ὕλης; Ἡ ἐγεννήθη αὐτομάτως ἢ ἐδημιουργήθη ὑπὸ ἀνωτέρου τινὸς Ὄντος. Ἰδοὺ αἱ δύο ἀπαντήσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καλούμεθα νὰ ἐκλέξωμεν.

(1) Γ. Παπαμιχήλ, Ἀπολογητικὴ σελ. 140.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
(Τῆς ἑορτῆς, Πράξ. ιθ' 1—8).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 413.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
(Τῆς ἑορτῆς, Ἰωάν. α' 29—34).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 273.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

Μεγαλόφωνος προφήτης τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Ἡσαΐας, ὀκτακόσια ἔτη πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, παρουσιάζει εἰς τὰς προφητείας του ἀρνίον ἄκακον, τὸ ὁποῖον παρεδόθη εἰς τὴν σφαγὴν διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου. Ἔπειτα δὲ ἀπὸ τόσους αἰῶνας ὁ τελευταῖος προφήτης τοῦ Ἰσραήλ, ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης, ὅταν ἠξιώθη νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ βαπτίσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὀνομάζει αὐτὸν ἀμνόν, δηλαδὴ ἀρνίον· «ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». Ἀσφαλῶς, ἐγνώριζεν ὁ Ἰωάννης τὴν παλαιὰν ἐκείνην προφητείαν τοῦ Ἡσαΐου. Καὶ εἶχεν ἀκόμη ὑπ' ὄψιν ὅτι μὲ τὸ αἷμα θυσιασθέντος ἀρνίου οἱ Ἑβραῖοι ἐσώθησαν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐβάδισαν ἐλεύθεροι πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Τί λοιπὸν θέλει νὰ δηλώσῃ ὁ Ἰωάννης, ὅταν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὀνομάζῃ ἀμνόν; Ἀφ' ἑνός, τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ἀκακίαν του. Διότι πράγματι ὁ Ἰησοῦς, καθὼς ἀπεδείχθη ἀπὸ ὅλον τὸν βίον του, ὑπῆρξεν ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀναμάρτητος, ὁ πρᾷος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, ὁ ὁποῖος «ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. β' 22), Δι' αὐτὸ καὶ χρησιμεύει ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς πραγματικῆς καὶ τελείας ἀρετῆς, ἀρχηγὸς νέας κτίσεως, ἀνθρωπότητος νέας, ἡ ὁποία νὰ μὴ δουλεύῃ πλέον εἰς τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν κακίαν, ἀλλὰ νὰ ἐργάζεται τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετήν.

Πρὸς ἐπιτυχίαν ὅμως τοῦ σκοποῦ τούτου, ἦτο ἀνάγκη ν' ἀπαλλαγῇ ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς εὐθύνης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐχρειάζετο μία θυσία μεγάλη, θυσία ἁγία, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ σηκώσῃ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Καὶ ἰδού, ὁ Ἰωάννης παρουσιάζει τὸν Χριστὸν ὡς μόνον ἱκανὸν νὰ σηκώσῃ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Πῶς θὰ τὸ κατώρθωνεν αὐτό; Ὄχι μὲ ἄλλο μέσον, ἀλλὰ μὲ τὴν θυσίαν τοῦ αἵματός Του. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ δεύτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ βαπτιστὴς χαρακτηρίζει τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀμνόν. Διότι Αὐτὸς μὲ τὸ ἅγιον αἷμά Του θὰ μᾶς ἐκαθάριζεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, θὰ μᾶς ἠλευθέρωνεν ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ κακοῦ καὶ θὰ μᾶς ὡδήγει τοιουτοτρόπως πρὸς νέαν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Καὶ διατί θὰ εἶχε τόσην δύναμιν τὸ αἷμα τοῦ ἀθῴου αὐτοῦ ἀρνίου, τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ; Διότι εἶνε «ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ». Δὲν εἶνε ἁπλοῦς ἄνθρωπος. Ἡ καταγωγή του εἶνε θεία καὶ οὐρανία. Εἶνε ὁ ἅγιος Υἱὸς τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἦλθε διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

Τὸν ἀμνὸν αὐτόν, τὸν ὁποῖον προεῖπεν ὁ Ἡσαΐας καὶ ἐκήρυξεν ὁ ἔνδοξος τῆς ἐρήμου προφήτης, ἂς τὸν δεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς μὲ πίστιν καὶ μὲ ἀγάπην. Καὶ ἂς ἀκολουθήσωμεν τὰς ἐντολάς Του καὶ τὸ παράδειγμά Του, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας.

Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἔργον τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου δὲν ἦτο ἰδική του σκέψις καὶ ἐπινόησις. Καθὼς βεβαιώνει ὁ ἴδιος, εἶχε λάβει ὡρισμένην ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου. Εἰς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς θείας διαταγῆς, ἐκήρυττεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς μετάνοιαν, ἐβάπτιζε τοὺς μετανοοῦντας, προανήγγελλε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Μεσσίου καὶ τοιουτοτρόπως προπαρεσκεύαζε τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ δεχθοῦν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Ἦτο λοιπὸν ὁ Ἰωάννης ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἔργον του ἦτο ἔργον τοῦ Θεοῦ, μία χρήσιμος προπαρασκευὴ διὰ τὸ ἔργον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Καὶ ἰδού, μετ' ὀλίγον ἤρχισε τὸ ἔργον Του ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Ἐκήρυξε μετάνοιαν, ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πίστιν, ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, ἀπέδειξε τὴν θείαν ἐξουσίαν καὶ δύναμίν Του, ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς. Ὁλόκληρον τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἦτο ἔργον τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ καὶ ἔπειτα τὸ ἔργον αὐτὸ συνεχίζεται. Διότι ἀνέδειξεν ὁ Θεὸς ἀποστόλους καὶ εὐαγγελιστάς, ποιμένας καὶ διδασκάλους, καὶ συνέστησε τὸ θεῖον ἵδρυμα τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ μέσου δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἐξακολουθεῖ ὁ Θεὸς εἰς ὅλας τὰς γενεὰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας παντὸς ἀνθρώπου. Ἐργάζεται πάντοτε διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς πλανωμένους εἰς τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Φωτίζει εἰς μετάνοιαν καὶ βοηθεῖ εἰς διόρθωσιν καὶ τοὺς χειροτέρους ἁμαρτωλούς. Χορηγεῖ δύναμιν κατὰ παντὸς πειρασμοῦ καὶ παρηγορίαν εἰς ὅλας τὰς θλίψεις καὶ συμφορὰς τοῦ βίου. Ἐργάζεται διὰ μέσου προσώπων, ἐργάζεται καὶ διὰ τῶν διαφόρων περιστατικῶν τῆς ζωῆς μας. Καὶ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἀσθένειαν, καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην, καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν στέρησιν γνωρίζει νὰ χρησιμοποιῇ ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ σοφία, διὰ νὰ διευκολύνῃ εἰς ἡμᾶς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σωτηρίας. Ἐνῷ δὲ ὅλα τριγύρω μας παρουσιάζονται ὡς ἀνθρώπινα, ἐν τούτοις ὄπισθεν αὐτῶν κρύπτεται ἡ πάνσοφος ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγαθὴ Πρόνοιά Του, ἡ ἐργασία Του ἡ ἐπίμονος, μὲ τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ μᾶς μορφώσῃ τέκνα τῆς βασιλείας Του. Ὁλόκληρος ἡ ζωή μας ἐκτυλίσσεται ἐν μέσῳ περιστάσεων, τὰς ὁποίας διευθύνει ἢ καὶ δημιουργεῖ ἡ πάνσοφος πρόνοια τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ λογικὰ πλάσματά Του εἰς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν καὶ εὐτυχίαν.

Κατόπιν τούτου, ποία εἶναι ἡ ἰδική μας ὑποχρέωσις; Νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἀγαθὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἰδικήν μας καλὴν θέλησιν· νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸ σωτήριον ἔργον Του τὴν ἰδικήν μας ἀσθενῆ προσπάθειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ θὰ ἔχῃ καὶ δι' ἡμᾶς ἀποτέλεσμα ἀγαθόν, τὴν αἰώνιον σωτηρίαν, διὰ τὴν ὁποίαν μὲ τόσους ἀπεσταλμένους Του καὶ μὲ τόσα μέσα εἰργάσθη καὶ ἐργάζεται ἡ ἄπειρος ἀγάπη καὶ σοφία τοῦ ἐπουρανίου Πατρός μας.

Μία σοβαρὰ μαρτυρία.

Τὸ κήρυγμα καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου εἶχε μεγάλην ἀξίαν καὶ σημασίαν. Ποῖον ἦτο τὸ κήρυγμά του; Ὅτι θὰ ἐμφανισθῇ μετ' ὀλίγον ἄλλος, ἀσυγκρίτως ἀνώτερός

του, καὶ ὅτι οὗτος εἶνε ὁ Ἰησοῦς. Ἐβεβαίωνεν ὅτι εἶδε τὸ Πνεῦμα νὰ καταβαίνῃ καὶ νὰ μένῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν τὸν ἐβάπτισεν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησίν του ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος σηκώνει τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, διότι εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ταῦτα ἠκούοντο ἀπὸ τὸ στόμα ἄλλου τινός, βεβαίως δὲν θὰ ἐνέπνεον καμμίαν ἐμπιστοσύνην. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἦτο προσωπικότης ἐντελῶς ἐξαιρετική. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εὑρίσκετο εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖ δέ, ξένος πρὸς τὰ ἐγκόσμια, ἔζη μὲ ἐγκράτειαν αὐστηράν, μὲ τὴν ψυχὴν ἀφωσιωμένην πρὸς τὸν Θεόν. Ἐνῷ ἔζη ὡς ἄνθρωπος εἰς τὴν γῆν, ὁ βίος του ἦτο πράγματι οὐράνιος καὶ ἀγγελικός. Ὁ μόνος δὲ πόθος του ἦτο νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.

Δὲν εἶνε λοιπὸν παράδοξον τὸ ὅτι ἡ φήμη τοῦ Ἰωάννου διέτρεχεν ὁλόκληρον τὴν Παλαιστίνην καὶ τὸ ὅτι τὸ κῦρός του μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἦτο ἀνυπολόγιστον. Κανεὶς δὲν ἀμφέβαλλεν ὅτι ἦτο ἄνθρωπος ἐμπνευσμένος, προφήτης τοῦ Θεοῦ, φίλος θερμὸς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ μαρτυρία του περὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶχε βαρύτητα μεγάλην ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ πάντοτε. Διότι ἂν ἡ βεβαίωσις ἑνὸς τιμίου ἀνθρώπου θεωρῆται ἀξία προσοχῆς καὶ ἐμπιστοσύνης, πολὺ περισσότερον ἡ μαρτυρία τοῦ βαπτιστοῦ φέρει ὅλας τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἀληθείας καὶ ἀξιοπιστίας.

Ἀλλὰ δὲν παρουσίασεν ὁ Θεὸς μόνον μάρτυρα περὶ τοῦ Υἱοῦ Του τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ἀφ' ὅτου ἔκαμε τὴν δημοσίαν ἐμφάνισίν Του ὁ Υἱός Του, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δὲν ἔπαυσεν ὁ ἴδιος νὰ πιστοποιῇ καθημερινῶς τὴν θείαν καταγωγὴν καὶ ἀποστολήν Του μὲ σημεῖα φανερὰ καὶ ἀναμφισβήτητα. Ἡ θεία διδαχή Του, τὰ ἀναρίθμητα καὶ καταπληκτικὰ θαύματά Του, ἡ ἀνυπέρβλητος ἁγιότης Του, πάντα ταῦτα ἐμαρτύρουν τρανώτατα ποῖός τις εἶνε καὶ ποῖον εἶνε τὸ ἔργον Του. Καὶ ἐπειδὴ ἐπρόκειτο ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμον, παρεσκεύασεν ἄλλους μάρτυρας, τοὺς Ἀποστόλους, ἀνθρώπους εἰλικρινεῖς καὶ φίλους τῆς ἀληθείας, μὲ ὅλα τὰ δείγματα ἀρετῆς ὑπερόχου, διὰ νὰ πιστοποιήσουν καὶ αὐτοὶ τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων.

Αἱ μαρτυρίαι αὐταὶ εἶνε ἀρκεταὶ διὰ πάντα ἀπροκατάληπτον καὶ βοηθοῦν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Σωτῆρα. Δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς, ἀκούοντες καὶ πάλιν σήμερον τὴν μαρτυρίαν τοῦ βαπτιστοῦ, ἂς ἀνοίξωμεν τὰς καρδίας μας πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐπιφανέντα Σωτῆρα, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ γίνωμεν θερμοὶ καὶ γνήσιοι ὀπαδοί Του.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Ἱκεσία ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν Σωτῆρα.

(Ἐκ τῶν τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου)

Κύριε Ἰησοῦ μου, ἡ ἄπειρος εὐσπλαγχνία, δέξαι με ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ἐπιστρέφοντα πρὸς Σέ. Κάμε εἰς ἐμὲ αὐτό, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ ὄνομά σου, ὦ Ἰησοῦ μου! Λησμόνησε τὸν ὑπερήφανον, ὁ ὁποῖος σὲ παρώργισε μὲ τὴν καταπάτησιν τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἰδὲ τώρα μὲ βλέμμα εὐσπλαγχνίας τὸν ἐλεεινὸν ἁμαρτωλόν, τὸν ἐπικαλούμενον τὸ γλυκὺ ὄνομά σου. Τὸ ὄνομά σου δίδει τέρψιν εἰς τὴν ψυχήν. Τὸ ὄνομά σου ἀνακουφίζει καὶ ἐνθαρρύνει τὸν ἁμαρτήσαντα. Τὸ ὄνομά σου δεικνύει τὴν μακαρίαν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας. Διότι τί σημαίνει Ἰησοῦς; Τί ἄλλο, παρὰ Σωτήρ; Λοιπόν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, γενοῦ εἰς ἐμὲ Ἰησοῦς πράγματι, δηλαδὴ σωτὴρ ἐλεήμων. Μή, Κύριε, μὴ προσέξῃς τόσον εἰς τὴν ἁμαρτωλότητα τῆς ψυχῆς μου, διὰ νὰ μὴ λησμονήσῃς τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ καλωσύνην σου. Ἀπειράγαθε Κύριε, ἐὰν ἐγὼ ἔπραξα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα μὲ ἔχεις ὑπόδικον καὶ ἄξιον καταδίκης, μήπως Σὺ ἀφῆκές ποτε τὴν ἀγαθότητά σου, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀγαπᾷς νὰ σώζῃς τὸν ἄνθρωπον; Ἐὰν ἐγὼ μὲ τὰς ἁμαρτίας μου ἐστέρησα τὸν ἑαυτόν μου τοῦ πρέποντος ἐν τῇ ἀγνότητι βίου, μήπως ἀφήρεσα καὶ τὸν σφοδρὸν πόθον σου εἰς τὸ νὰ ἐλεῇς τοὺς ἁμαρτωλούς;

Ἀληθῶς, ἡ συνείδησίς μου μαρτυρεῖ καὶ ὁμολογεῖ ὅτι εἶμαι ἄξιος τῆς μεγαλυτέρας καταδίκης· καὶ δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἡ μετάνοιά μου, διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν δικαιοσύνην σου καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ αὐτήν. Ἀλλὰ βεβαίως ἡ εὐσπλαγχνία σου εἶνε ἀνωτέρα καὶ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὰς παραβάσεις μου, μὲ τὰς ὁποίας ἦλθα εἰς σύγκρουσιν πρὸς Σέ. Σὺ λοιπόν, Δέσποτα, ὁ Σωτὴρ παντὸς ἀνθρώπου, λυπήσου καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν. Σὺ ποὺ δὲν θέλεις τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἐλέησε τὴν ψυχήν μου ποὺ τόσον ἐπιθυμεῖ καὶ κλίνει πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Λῦσε τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ ψυχή μου ἔχει δεθῆ, καὶ θεράπευσε τὰ τραύματα αὐτῆς.

Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε πανοικτίρμον, παρουσιάζω τὴν ψυχήν μου ἐνώπιόν σου. Ὁμοιάζει πρὸς τὸν παράλυτον, διότι δὲν ἔχει ἰσχυρὰ τὰ νεῦρα τῆς ἀρετῆς. Εἶνε δεμένη μὲ σειρὰς ὁλοκλήρους παραπτωμάτων. Στενάζει ὑπὸ τὸ βάρος φορτίου ἁμαρτημάτων. Εἶνε καταλερωμένη μὲ τοὺς μολυσμοὺς παντὸς εἴδους παραβάσεων. Εἶνε καταξεσχισμένη ἀπὸ τὰ τραύματα τῶν πονηρῶν δαιμόνων καὶ παρουσιάζει τὰς δυσώδεις πληγὰς τῶν ἀνομημάτων. Ἀπὸ τοιαῦτα καὶ ἄλλα φοβερώτατα κακά (τὰ ὁποῖα Σὺ βλέπεις καλύτερον ἀπὸ ἐμέ) ἡ ψυχή μου εἶνε περιστοιχισμένη καὶ περιτυλιγμένη καὶ κατασβυθισμένη, καὶ καταπιέζεται ὑπ' αὐτῶν, καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν ἀπὸ κανὲν ἀγαθόν. Ἰδοὺ πόση εἶνε ἡ ψυχικὴ ἀθλιότης, ἡ ὁποία μὲ στενοχωρεῖ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ τον ΣΠΙΤΙΟΥ

Ὅσα ἀγαθὰ καὶ ἂν κατέχῃ μία οἰκογένεια, χρήματα καὶ κτήματα καὶ θέσεις καὶ αὐτοκίνητα, ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀσυγκρίτως ἀνώτερον ἀγαθόν, κεφάλαιον καὶ πλοῦτος ἀνυπολογίστου ἀξίας, εἶνε ἀναμφιβόλως τὰ παιδιά.

Τὰ παιδιὰ εἶνε, καθὼς τὰ χαρακτηρίζει ἡ ἁγία Γραφή, μία μεγάλη εὐλογία τοῦ Θεοῦ· εἶνε ἕνα πολύτιμον δῶρον τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς πρὸς τοὺς ἐπιγείους γονεῖς. Καὶ εἶνε τιμὴ καὶ δόξα δι' αὐτοὺς τὸ ὅτι εἶνε γονεῖς. Διότι, μὲ τὴν ἀπόκτησιν τέκνων, γίνονται περισσότερον εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, τοῦ προαιωνίου Πατρός, καὶ συνεργάται Αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας. Ὁ Θεός, μὲ τὴν ἄπειρον σοφίαν καὶ δύναμίν Του, ἔδωκεν ὕπαρξιν καὶ ζωὴν εἰς τόσα δημιουργήματα. Καὶ οἱ γονεῖς, μὲ τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, γίνονται ὄργανά Του διὰ νὰ φέρουν

τέκνα εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ συνεχίσουν τοιουτοτρόπως τὸ δημιουργικὸν τοῦ Θεοῦ ἔργον.

Δὲν εἶνε λοιπὸν μικρὰ ἡ τιμὴ αὐτὴ διὰ τοὺς γονεῖς. Καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθόσον τὰ παιδιὰ εἶνε δημιουργήματα ἔμψυχα. Ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς γονεῖς των, ἀλλὰ φέρουν καὶ αὐτὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἔχουν ψυχὴν ἀθάνατον, ἡ ὁποία ἀξίζει τόσον, ὥστε δὲν ἀνταλλάσσεται μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου. Εἶνε τέκνα τοῦ Θεοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα Αὐτὸς ἔχει ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ ἔχουν προορισμὸν ὑψηλόν, μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ τιμήσουν ὄχι μόνον τὸ οἰκογενειακόν των ὄνομα, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπουρανίου Πατρός.

Ἔχετε λοιπὸν σεῖς, οἱ γονεῖς, ἕνα πραγματικὸν θησαυρὸν εἰς τὸ σπίτι σας. Ἐὰν εἶσθε πτωχοὶ καὶ λείπουν ἀπὸ τὸ σπίτι σας πολλὰ τὰ χρήσιμα, τὴν πτωχείαν σας ἀποζημιώνουν τὰ παιδιά, ὁ ἔμψυχος πλοῦτος τοῦ οἴκου. Ἐάν, ἀντιθέτως, κατοικῆτε εἰς μέγαρα μεγαλοπρεπῆ καὶ ἔχετε νὰ ἐπιδείξετε αἰθούσας πολυτελεῖς καὶ ἔπιπλα καὶ κοσμήματα καὶ ἐνδυμασίας καὶ πίνακας ζωγραφικῆς μεγάλης ἀξίας καὶ σπάνια ἔργα τέχνης, ὅλος αὐτὸς ὁ ἄψυχος στολισμὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν ἔμψυχον στολισμὸν ποὺ δίδει ἡ παρουσία τοῦ παιδιοῦ. Τί ὠφελοῦν τὰ ἑκατομμύρια καὶ τὰ ἀξιώματα καὶ αἱ γνώσεις, ὅταν δὲν στολίζῃ τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν ἡ ἀθῴα καὶ χαρωπὴ μορφὴ τοῦ παιδιοῦ; Καὶ τί εἰμπορεῖ ν' ἀποζημιώσῃ σᾶς, τοὺς γονεῖς, διὰ τὴν ἀπώλειαν καὶ ἑνὸς ἔστω τέκνου σας; Ἀντιθέτως δέ, εἰς ὥρας πικριῶν καὶ θλίψεων καὶ στενοχωρίας, δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἡ ἐμφάνισις τοῦ παιδιοῦ, διὰ νὰ δώσῃ παρηγορίαν, διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ ἐλπίδα καὶ θάρρος, διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν χαράν;

Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἴσως ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνωμεν περισσότερον, διὰ νὰ δείξωμεν ποῖον θησαυρὸν ἔχετε εἰς τὸ σπίτι σας οἱ γονεῖς, καὶ οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ πλούσιοι. Θέλομεν ὅμως νὰ ὑπενθυμίσωμεν, ὅτι τὸν μεγάλον αὐτὸν θησαυρὸν τὸν ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖράς σας πρὸς ὡρισμένον σκοπόν. Σᾶς παρέδωκε τὰ παιδιὰ ὡς μίαν πολύτιμον παρακαταθήκην, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς ζητήσῃ λόγον μίαν ἡμέραν. Διότι, ἐὰν σᾶς ἔκαμε συνεργάτας εἰς τὸ δημιουργικόν του ἔργον, ὥστε νὰ φέρετε παιδιὰ εἰς τὸν κόσμον, θέλει νὰ σᾶς κάμῃ συνεργάτας καὶ εἰς ἄλλο ὑψηλότερον ἔργον, τὸ ἔργον τῆς καταλλήλου μορφώσεως τῶν παιδιῶν σας. Τὰ παιδιά σας εἶναι περισσότερον παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ θέλει νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε ὡς παιδιὰ ἰδικά Του καὶ νὰ τὰ μορφώσετε ὄχι ὅπως θέλετε σεῖς, ἀλλὰ ὅπως ἐπιθυμεῖ καὶ θέλει Αὐτός.

Ἐσκέφθητε ποτὲ σοβαρῶς τὸ ζήτημα αὐτό; Ἀνεμετρήσατε ποτὲ τὴν εὐθύνην σας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ; Ἐστρέψατε ὅσον πρέπει τὴν προσοχήν σας εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν σας; Καὶ ἐζητήσατε νὰ μάθετε ποῖαι εἶνε αἱ ὑποχρεώσεις σας πρὸς αὐτά; Ἢ μήπως ὁλόκληρον τὸ ἐνδιαφέρον σας ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸ χρῆμα, ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰς μερίμνας, ἀπὸ τὴν ματαιότητα τῆς ἐπιγείου ζωῆς;

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΕΥΝΙΚΗ

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Δύο Ἀθηναῖοι ἀδελφοὶ εἰς τὴν Ρώμην.

Αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐχρύσωναν ἤδη τὴν κορυφὴν τοῦ Καπιτωλίνου λόφου. Ἕνα μόνον μνημεῖον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἄστεως ἦτο φωτισμένον, τὸ μέγα ἱερὸν τοῦ Διός. Τὰ οἰκοδομήματα, ποὺ εὑρίσκοντο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, ἔμεναν ἀκόμη εἰς τὴν σκιάν. Ἡ Ρώμη, ἡ βασίλισσα, ἡ κυρίαρχος τῶν ἐθνῶν, ἤρχιζε νὰ ἐξυπνᾷ. Ἡ ζωὴ εἰς τοὺς δρόμους ἐξεδήλωνε μόλις ἕνα ἀσθενῆ παλμόν.

Ὁ θόρυβος, ποὺ ἔφερεν ἡ πρωϊνὴ αὔρα, δὲν προήρχετο οὔτε ἀπὸ κανένα ἀνάκτορον οὔτε ἀπὸ κανένα ναόν, ἀλλ' ἀπὸ σκοτεινὰ καταφύγια, ὅπου συνωστίζετο πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, Βρεττανῶν, Ἑλλήνων καὶ Αἰγυπτίων κατὰ τὸ πλεῖστον. Τὰ παράπονά των καὶ αἱ ὑπόκωφοι κατάραι των, ποὺ ἠκούοντο εἰς διαφόρους γλώσσας, ἀνεμιγνύοντο μὲ τὰς ὕβρεις καὶ τὰ κτυπήματα τοῦ μαστιγίου τῶν κυρίων των Ρωμαίων, οἱ ὁποῖοι ὡδηγοῦσαν τοὺς σκλάβους τούτους εἰς τὸ περίφημον παζάρι, ποὺ θὰ ἐγίνετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς ἴσως ὥρες οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαί, οἱ σύζυγοι καὶ αἱ σύζυγοι θὰ ἐχωρίζοντο γιὰ πάντα.

Ἕνας νέος καὶ μία κόρη, κρατούμεναι ἀπὸ τὸ χέρι, ἐβάδιζαν εἰς τὸ κέντρον τῆς συνοδείας τῶν αἰχμαλώτων. Δὲν ἦσαν ἀπὸ τοὺς κοινοὺς σκλάβους. Ἂν καὶ δὲν ἐνοοῦσαν τὴν ἔννοιαν τῶν ὕβρεων, ποὺ ἠκούοντο γύρω των, ἔκλαιον καὶ ἐστέναζαν εἰς τὸ ἄκουσμά των. Ἡ θέσις, ποὺ εἶχαν καταλάβει μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων, ἐφαίνετο μᾶλλον προεσκεμμένη καὶ θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ κύριός των, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἐξευτελίσῃ, ἤθελε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ σῶμά των ἀπὸ τὰς πληγάς, ποὺ θὰ τοὺς προξενοῦσε ἡ κτηνωδία τῶν ὁδηγῶν.

Ἡ κόρη ἦτο ὠχρὰ καὶ λεπτή, ἀλλὰ παρεῖχε δείγματα ὅτι θὰ γίνῃ ὡρσία. Ὁ νέος διεκρίνετο μεταξὺ τῶν συντρόφων του ἀπὸ τὰ λεπτὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὴν λευκὴν ἐπιδερμίδα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐφανέρωνε τὴν εὐγενῆ καταγωγήν του. Ἐφοροῦσαν καὶ οἱ δύο μακροὺς χιτῶνας, οἱ ὁποῖοι ἐπρόδιδαν τὴν ἐθνικότητά των καὶ θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ παρατηρήσῃ κανεὶς τὸν εὐγενῆ τρόπον τοῦ νέου, ὅταν ἔσκυψε πρὸς τὴν ἀδελφήν του, διὰ νὰ τῆς ἀπευθύνῃ μερικὰ ἐνθαρρυντικὰ λόγια.

«Εἶμαι πλέον ἄνδρας, ἀγαπητή μου Εὐνίκη, τῆς εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνήν, καὶ θὰ ἐργασθῶ διὰ τὴν ἐλευθερίαν μας, πρῶτα τὴν ἰδικήν σου καὶ ἔπειτα τὴν ἰδικήν μου».

Αἱ ὑποσχέσεις αὐταὶ δὲν ἀνεκούφισαν καθόλου τὴν νεάνιδα, ἡ ὁποία ἐπερίμενεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της.

«Ἐὰν μᾶς ἐπωλοῦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀγαπητὲ Φοῖβε, θὰ ἠμποροῦσε νὰ μᾶς ἀγοράσῃ κανεὶς φίλος τῆς οἰκογενείας μας καὶ τοὺς δύο».

Καὶ τελειώνουσα τὴν διατύπωσιν τῆς ἀσθενοῦς αὐτῆς ἐλπίδος ἡ κόρη, ἀνεστέναξε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Εὐχαὶ ἐλπιδοφόροι.

Ἡ ἀνταλλαγὴ εὐχῶν, συγχαρητηρίων, ἑορταστικῶν προσρήσεων εἰς ὡρισμένας ἑορτὰς τοῦ ἐτησίου χριστιανικοῦ ἑορτολογίου, ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ «νέου ἔτους», ἔχει ἀναμφιβόλως λόγους βασίμους καὶ βαθεῖς.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὴν βασιμότητα τῶν λόγων τούτων ζητεῖ νὰ ἐξαλείψῃ ἡ ἐθιμοτυπία τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ποὺ ἀποξηραίνει πᾶσαν ἰκμάδα τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέσεων, καὶ μεταβάλλει εἰς τύπους ξηρούς, ἀνουσίους, ἐνοχλητικούς, ἀκόμη καὶ τὰ ἱερώτερα καθήκοντα, τὰ χριστιανικώτερα ἔθιμα καὶ τὰ συνδετικὰ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν μέσα. Παρὰ τοῦτο αἱ ἑορταστικαὶ εὐχαὶ δύνανται καὶ τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ τῶν γνωρίμων ψυχρότητα καὶ ἀντικάθειαν νὰ μετριάσουν ἢ καὶ νὰ ἐξαλείψουν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δεσμῶν φιλίας καὶ ἀγάπης νὰ συντελέσουν. Πρὸ παντὸς δὲ νὰ τονώσουν τὴν ἐ λ π ί δ α. Διότι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἔμφυτον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ζωή μας στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐλπίδος· καὶ τῆς ἐλπίδος τὰς ρίζας ἁπλώνει πρὸς τὸ προσεχές, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἀπώτατον καὶ αἰώνιον μέλλον. Διὰ τοῦτο δὲ αἱ εὐχαί, αἱ ὁποῖαι πάντοτε εἰς τὸ μέλλον ἀποβλέπουν, εἶναι ἀπαίτησις τῆς ἐλπιζούσης ψυχῆς καὶ ἐνίσχυσις τῆς ἐλπίδος της.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ὅσοι δὲν ἦλθαν εἰς ἄμεσον σχέσιν μετὰ τοῦ «Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν»,—ὅπως ὁ ἀπόστολος Παῦλος χαρακτηρίζει τὸν Κύριον—στηρίζουν τὴν ζωήν των εἰς τὴν ἐλπίδα ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχαῖος ἱστορικὸς Θουκυδίδης ὠνόμαζε «προμηθεύτριαν τῶν κινδύνων»· τὴν ἀπατηλὴν καὶ ματαίαν ἐλπίδα, ποὺ κρημνίζεται καὶ σύρει μαζῇ της ὡς σύντριμμα καὶ τὴν στηριχθεῖσαν εἰς αὐτὴν ζωήν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἀνταλλάξωμεν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει εὐχὰς ἀληθῶς ἐλπιδοφόρους. Καὶ τοιαύτας ἀπευθύνομεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ζωῆς»: Νὰ γνωρίσουν βαθύτερον καὶ νὰ ἀγαπήσουν θερμότερον τὸν «Θεὸν τῆς ἐλπίδος», τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ στηρίξουν πᾶσαν ἄλλην ταῦ βίου των ἐλπίδα. Νὰ προαχθοῦν εἰς «πίστιν, ἐλπίδα, ἀγάπην», τὰ τρία ταῦτα μόνιμα καὶ ὕψιστα διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν ἀγαθά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ νὰ ἀνοίξουν θησαυροὺς χαρᾶς, τόσον κατὰ τὸ νέον ἔτος, ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἀπέραντον μέλλον μας.

Ἐκκλησις διὰ τὴν εἰρήνην.

Ἐκ εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον τῆς Εἰρήνης ἀκηύδυνε πρὸς ὅλον τὸν κόσμον εἰδικὴν ἔκκλησιν. Ἐκ ταύτης μεταφέρομεν τὰς ἀκολούθους περικοπάς, ποὺ διατυπώνουν ἀληθείας ἀξίας πάσης ἀποδοχῆς καὶ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους παντὸς Χριστιανοῦ καὶ παντὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος διασώζει καὶ στοιχεῖα ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης καὶ ἀγάπης.

«Χριστούγεννα, ἡμέρα ἐλπίδος καὶ χαρᾶς, τὰ σκεπάζει ἐφέτος ἓνας πέπλος λύπης.

»Ὅλαι αἱ ἐλπίδες, ποὺ ἐβασίσθησαν πέρυσι τέτοιες ἡμέρες στὴ Διάσκεψι τοῦ Ἀφοπλισμοῦ, ἐναυάγησαν οἰκτρῶς καὶ οἱ παράγοντες τοῦ πολέμου φαίνονται καὶ πάλιν νὰ ὑπερνικοῦν τοὺς συντελεστὰς τῆς εἰρήνης.

»Εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ μία τοιαύτη χρεωκοπία, ἀδύνατον νὰ ὑποκύψωμεν εἰς μίαν νέαν καταστροφήν. Ἐξανιστάμεθα μὲ ὅλην τὴν ψυχήν μας εἰς μόνην τὴν σκέψιν, ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ καταφύγῃ καὶ πάλιν ὁ κόσμος εἰς τὴν ἀκατονόμαστον τρέλλαν τοῦ πολέμου διὰ νὰ ἐπιδιώξῃ δι' αὐτοῦ ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν λύσιν τῶν διαφορῶν, ποὺ χωρίζουν τοὺς λαούς.....

»Χριστιανοί, ὅσοι θὰ μεταβῆτε εἰς τοὺς ναούς σας διὰ νὰ ἑορτάσετε τὴν γέννησιν τοῦ Ἄρχοντος τῆς Εἰρήνης, εἰρηνόφιλοι πάσης κατηγορίας, ποὺ δὲν ἐπαύσατε εἰς τὰς Διασκέψεις καὶ τὰς συνεδριάσεις σας νὰ κηρύσσετε τὴν πίστιν σας εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ ἰδεώδους τῆς δικαιοσύνης, τίμιοι ἄνθρωποι ὅλου τοῦ κόσμου, οἱ ὁποῖοι ἀγνοεῖτε τὰ ἔνοχα σχέδια, τὰ ὁποῖα ὑφαίνονται γύρω σας, καὶ τρέφετε ἀκόμη, παρὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῆς σήμερον, τὴν ἐλπίδα νὰ ἰδῆτε τοὺς κυβερνήτας σας νὰ πραγματοποιοῦν ἐπὶ τέλους τὰς ἐπισήμους ὑποσχέσεις, ποὺ ὑπέγραψαν ἐν ὀνόματί σας, σηκώσατε τὸ κεφάλι, φωνάξατε, κινηθῆτε. Ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρον τῆς Χριστιανωσύνης εἰς τὸ ἄλλο, ἂς σχηματισθῇ αὐθόρμητα μία τεραστία, μία ἀκαταμάχητος κίνησις συνειδήσεων πρὸς περιφρούρησιν τῆς εἰρήνης, ἡ ὁποία εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὅρος διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πατρίδων, διὰ τὴν βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης καὶ διὰ τὰς ἀναπροσαρμογὰς ποὺ ἐπιβάλλει τὸ δίκαιον».

Ὁ Συναϊτικὸς Κῶδιξ.

Ὁ περίφημος Συναϊτικὸς Κῶδιξ γίνεται καὶ πάλιν ἀντικείμενον ἀγοραπωλησίας. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπωφελεῖται τῆς εὐκαιρίας νὰ τὸν ἀγοράσῃ ἀπὸ τὰ Σοβιὲτ τῆς Ρωσίας. Καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Μακδόναλδ—ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ξένος πρὸς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν καὶ τὴν θεολογικὴν γνῶσιν—ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὡς γεγονὸς ἀξιόλογον, ὅτι τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον θὰ διαθέσῃ ἑκατὸν χιλιάδας λιρῶν (περὶ τὰ 60 ἑκατομμύρια δραχμῶν) διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ Κώδικος τούτου.

Διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τί εἶναι ὁ Κῶδιξ οὗτος σημειώνομεν, ὅτι πρόκειται περὶ ἀρχαιοτάτου χειρογράφου (ἐγράφη κατὰ τὸν 4ον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα), τὸ ὁποῖον περιέχει μέρος τῆς Π. Διαθήκης καὶ ὁλόκληρον τὴν Καινὴν Διαθήκην. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο χειρόγραφον ἦτο κτῆμα τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἀπὸ ἐκεῖ ὅμως ὁ Γερμανὸς Tischendorf κατώρθωσε τῷ 1859 νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ διὰ δόλου καὶ ἐπὶ ὑποσχέσει ἐπιστροφῆς, διὰ τὴν ὁποίαν κατέθεσε χρήματα. Ἀλλ' ἀντὶ ἐπιστροφῆς τὸ ἐδώρησεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρωσίας καὶ ἔκτοτε ἔμεινεν εἰς Πετρούπολιν. Περιελθὸν δὲ εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Μπολσεβίκων πωλεῖται ἤδη εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἀλλ' ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἀνήκουν τὰ σπουδαῖα ταῦτα μνημεῖα—ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ἀρχαῖοι Κώδικες περιέχοντες τὴν Ἁγίαν Γραφήν—ἐξεπλήρωσαν τὴν ἀποστολήν των καὶ ἀπεδείχθησαν πολυτιμότατα. Διότι ἡ ἀνακάλυψίς των ἀπέδειξε τὴν γνησιότητα τῶν Εὐαγγελίων καὶ γενικῶς τῶν βιβλίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὴν ὁποίαν ἠμφεσβήτησαν οἱ πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ τὴν ὁποίαν ταῦτα ἐπεβεβαίωσαν, καθὸ ἀντίγραφα ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐκ τῶν παπυρίνων αὐτογράφων τῶν συγγραφέων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἀρνεῖται τὸ ἔγκλημα τῆς συμμαχίας.

Εἰς τὸ ἐρώτημα περὶ Θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης, τὸ ἀπευθυνθὲν πρὸς τὰ μέλη τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἀπήντησε διὰ τῶν ἀκολούθων καὶ ὁ Maurice d' Ocagne (Μαυρίκιος Ντοκάν), καθηγητὴς τῆς Γεωμετρίας εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς γεφυροποιΐας καὶ ὁδοποιΐας ἐν Γαλλίᾳ, συγγραφεὺς σπουδαίων ἔργων καὶ ἀκαδημαϊκός.

«Ἡ ἐπιθυμία νὰ πολεμήσουν τὸ Θρησκευτικὸν συναίσθημα διὰ τῆς Ἐπιστήμης μοῦ φαίνεται τόσον παράλογος, ὅσον καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐπιβάλουν μίαν οἱανδήποτε θρησκευτικὴν πεποίθησιν ἐν ὀνόματι τῆς Ἐπιστήμης..... Ὁ Pascal τὸ διετύπωσε θαυμασίως. Μεταξὺ Ἐπιστήμης καὶ Θρησκείας δὲν ὑπάρχει ἀσυμφωνία. Ὁ Ἐπιστήμων δύναται νὰ τοποθετήσῃ ὑπεράνω τῆς ἐπιστημονικῆς του ζωῆς μίαν θρησκευτικὴν ζωὴν τελείως ἀνεξάρτητον ἀπὸ αὐτήν. Μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐπιστημόνων ὑπῆρξαν μερικοὶ τελείως ἄπιστοι. Ἄλλοι ἔμειναν ἀδιάφοροι πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παύσουν νὰ βλέπουν ἐνίοτε τὰς ἐκδηλώσεις των μὲ κάποιαν συμπάθειαν. Ἄλλοι τέλος δὲν ἀπέκρυψαν ὅτι ἦσαν Χριστιανοί, ὅπως—διὰ νὰ ἀναφέρω μόνον τοὺς μεγαλυτέρους—οἱ Pascal, Newton, Ambère, Cuvier, Cauchy! Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ δὲν εἶδαν εἰς τὰς θαυμασίας ἀνακαλύψεις των κανένα λόγον νὰ ἀρνηθοῦν τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις των.

»Πῶς, κατόπιν τούτου, μερικοὶ ἡμιμαθεῖς, ἀλαζονευόμενοι διὰ τὴν πενιχρὰν των γνῶσιν, τολμοῦν νὰ θεωροῦν τὸν ἑαυτόν των ἁρμόδιον νὰ πολεμῇ ἐν ὀνόματι τῆς Ἐπιστήμης τὰς μεταρσιώσεις τῶν εὐσεβῶν ψυχῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀντλοῦν τὴν ἠθικὴν τόνωσιν καὶ τὴν ἐλπίδα, ποὺ ἔχουν ἀνάγκην;

»Ἄλλως τε συχνότατα βλέπομεν τοὺς ἀσπόνδους ἐκείνους ἐχθροὺς τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος νὰ πολεμοῦν αὐτὸ λυσσωδῶς, διότι κινοῦνται ἀπὸ π ο ν η ρ ὰ ἔ ν ο π τ κ τ α ἢ β δ ε λ υ κ τ ὰ π ά θ η καὶ προσπαθοῦν νὰ φέρουν σύμμαχον τὴν ἐπιστήμην, ἡ ὁποία δὲν εἰμπορεῖ ποτὲ νὰ γίνῃ σύμμαχός των».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μ η τ ρ ο π ό λ ε ω ς ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χ ρ υ σ ο σ π η λ α ι ω τ ί σ σ η ς ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Εὐ α γ γ ε λ ι σ τ ρ ί α ς (Πειραιῶς) ὁ ἱεροδ. Κωνσταντ. Πλατῆς.

Ἁγ. Ζ ώ ν η ς ὁ κ. Κ. Λαμπρόπουλος· *Ἁγ. Γ ε ω ρ γ ί ο υ* (Κυψέλης) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος· *Τ α ξ ι α ρ χ ῶ ν* (Πύλης Ἀγορᾶς) ὁ κ. Περικλῆς Φωτόπουλος· *Ἁγ. Γ ε ω ρ γ ί ο υ* (Ν. Κοκκινιᾶς) ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι